

**ПЕРШИЙ ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ**

11/10-817

05.06.2020

Голові Рахункової палати

ПАЦКАНУ В.В.

Шановний Валерію Васильовичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит групи народних депутатів (Бабія Р. В. та інших, всього 11 депутатів), оголошений на засіданні Верховної Ради України 5 червня 2020 року, для розгляду і надання відповіді авторам запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 7 арк. у 1 прим.

З повагою

Руслан СТЕФАНЧУК

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

вул. Грушевського, 5, м. Київ, 01008

№ 51

20 травня 2020 року

Голові Рахункової палати

Пацкану В.В.

01601, м. Київ, вул. М. Коцюбинського, 7

***Щодо проведення Рахунковою палатою України
фінансового аудиту та аудиту ефективності
впровадження Державною судовою адміністрацією України
та державним підприємством «Інформаційні судові системи»
Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи***

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

(в порядку статті 15 Закону України «Про статус народного депутата України»)

З засобів масової інформації, а також із інформації та повідомлень Державної судової адміністрації і Державного підприємства «Інформаційні судові системи» народним депутатам України, стало відомо про критичний стан впровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (надалі – ЄСІТС), яка повинна була запрацювати з 2019 року та на розробку якої з державного бюджету витрачено сотні мільйонів гривень.

Наказом Голови Державної судової адміністрації України від 13 квітня 2018 року №168 було затверджено Концепцію побудови Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (надалі – Концепція 2018), якою визначена структура, організація та принципи побудови ЄСІТС з використанням сучасних програмно-технічних засобів.

Концепцією 2018 для побудови ЄСІТС передбачались наступні етапи, кожен із яких характеризувався певними завданнями в рамках загального впровадження системи:

Етап 1 (І півріччя 2018 року):

1. Розробка модуля "Офіційна електронна адреса (Електронний кабінет)".
2. Модернізація та впровадження модуля "Електронний суд" для використання в рамках централізованої моделі ЄСІТС.

3. Розробка модуля "Управління персоналом, фінансового та бухгалтерського обліку" та дослідна його експлуатація.
4. Модернізація модуля "Офіційний веб-портал "Судова влада України" із урахуванням розширеного переліку завдань.
5. Модернізація модуля "Формування та оприлюднення відкритих наборів даних".
6. Створення підсистеми "Єдиний контакт-центр судової влади України" та дослідна її експлуатація.
7. Впровадження в судах модуля "Автоматизований розподіл" в рамках централізованої моделі ЄСІТС.
8. Підготовчі роботи по створенню комплексної системи захисту інформації.
9. Визначення переліку та придбання необхідного обладнання, апаратних засобів та програмного забезпечення для функціонування ЄСІТС.

Етап 2 (II півріччя 2018 року):

1. Впровадження підсистеми "Єдиний контакт-центр судової влади" у промислову експлуатацію, організація роботи контакт-центру.
2. Впровадження у промислову експлуатацію в судах модулів "Судова статистика", "Управління персоналом, фінансовим та бухгалтерським обліком".
3. Розробка підсистеми "Єдиний державний реєстр судових рішень" (із урахуванням розширеного переліку завдань, визначених відповідно до вимог діючого процесуального законодавства на заміну існуючого програмного забезпечення із можливістю впровадження додаткового функціоналу).
4. Створення модуля "Єдиний державний реєстр виконавчих документів".
5. Придбання необхідного обладнання, апаратних засобів та програмного забезпечення для функціонування ЄСІТС.
6. Придбання програмного забезпечення Системи керування базами даних та налаштування її під потреби ЄСІТС.
7. Модернізація основного та побудова резервного центру обробки даних.
8. Створення модуля "Електронне діловодство".
9. Розробка модуля "Автоматизована взаємодія з іншими автоматизованими системами".
10. Запуск ЄСІТС в тестову експлуатацію.

Етап 3 (2019 рік):

1. Завершення робіт з побудови резервного центру обробки даних. -
2. Уточнення переліку та необхідного обладнання, апаратних засобів та програмного забезпечення для функціонування ЄСІТС.
3. Впровадження підсистем, які було розроблено, але не впроваджено в попередніх етапах.
4. Розробка та впровадження модуля "Електронний архів".
5. Впровадження модуля "Автоматизована взаємодія з іншими автоматизованими системами".
6. Створення комплексної системи захисту інформації та отримання атестату відповідності.

7. Забезпечення комплексного функціонування ЄСІТС та впровадження регламентів технічної підтримки та супроводження в рамках контакт-центру ЄСІТС (служба сервіс-деск) та комплексної підсистеми оперативного моніторингу, контролю доступності та керування конфігураціями.

Протягом 2018-2019 років на розробку та впровадження ЄСІТС з державного бюджету було виділено сотні мільйонів гривень, проводились державні закупівлі, придбавались необхідні роботи, послуги та обладнання, проте, майже жоден з вищезазначених підсистем та системних модулів належним чином до сьогоднішнього часу так і не запрацював.

Більш того, як вбачається з результатів проведеного Державним підприємством «Інформаційні судові системи» комплексу заходів з аудиту поточного стану розробки та наявних функціональних можливостей прикладного програмного забезпечення, яке створювалось адміністратором відповідно до договорів з побудови компонентів ЄСІТС у 2018 – 2019рр. (розміщений на веб-сайті ДП «ІСС» <https://ics.gov.ua/ics/news/novyny/897379/>), переважна більшість підсистем та програмних модулів містять недоліки, що перешкоджають його впровадженню, а програмне забезпечення не відповідає актуальній концепції ЄСІТС, а саме:

- виявлені недоліки із боку ТОВ «Комп'ютерні інформаційні технології» при розробці/створенні прикладного програмного забезпечення комп'ютерна програма «Веб-портал «Судова Влада України» для створення підсистеми «Офіційний веб-портал судової влади України» ЄСІТС, сторонніми виконавцями та виявлена невідповідність вимогам технічних завдань та укладених договорів. Програмне забезпечення комп'ютерна програма «Веб-портал «Судова Влада України» для створення підсистеми «Офіційний веб-портал судової влади України» ЄСІТС не відповідає актуальній концепції ЄСІТС;

- виявлені недоліки при створенні прикладного програмного забезпечення підсистеми «Єдиний державний реєстр виконавчих документів» виконавцем ТОВ «Комп'ютерні інформаційні технології» та виявлені невідповідності вимогам технічних завдань та укладеним договорам. Прикладне програмне забезпечення підсистеми «Єдиний державний реєстр виконавчих документів» не відповідає в-цілому актуальній концепції ЄСІТС, оскільки відсутня функціональна реалізація вимог до підсистеми ЄДРВД, визначених в Концепції;

- в результаті заходів аудиту не виявленні результати робіт зі створення прикладного програмного забезпечення модернізованого Єдиного державного реєстру судових рішень, а саме: відсутні вихідні і об'єктні коди програмного забезпечення; відсутня технічна та експлуатаційна документація; відсутні промислові або дослідні зразки та діючі тестові прототипи в електронному вигляді;

- виявлені недоліки при створенні прикладного програмного забезпечення підсистеми «Офіційна електронна адреса ЄСІТС (Електронний кабінет)» виконавцем ТОВ «Комп'ютерні інформаційні технології» та виявлені невідповідності вимогам технічних завдань та укладеним договорам. При проведенні аудиту встановлено невідповідність наявних результатів актуальній концепції ЄСІТС через їх незавершеність, неповноту та залежність від сторонніх модулів з недокументованим функціоналом, не передбачених концепцією;

- виявлені недоліки при створенні прикладного програмного забезпечення підсистеми «Електронний суд» виконавцем ТОВ «Комп'ютерні інформаційні технології» та виявлені невідповідності вимогам технічних завдань та укладеним договорам. При проведенні аудиту встановлено невідповідність наявних результатів актуальній концепції ЄСІТС через їх незавершеність, неповноту та залежність від сторонніх модулів з недокументованим функціоналом, не передбачених концепцією;

- виявлені недоліки при створенні прикладного програмного забезпечення «Підсистема електронного документообігу Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи» виконавцем ТОВ «Транслінк консалтинг» та виявлені невідповідності вимогам технічних завдань та укладеним договорам. Програмне забезпечення, передане ДП «ІСС», є непрацездатним, наявний виконуваний об'єктний код не функціонує, виконавець від передачі кодів та документації ухиляється;

- виявлені недоліки при створенні прикладного програмного забезпечення «Підсистема управління єдиним контакт-центром єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи» виконавцем ДП «Е-Консалтинг» та виявлені невідповідності вимогам технічних завдань та укладеним договорам. Прикладне програмне забезпечення «Підсистема управління єдиним контакт-центром єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи» не відповідає актуальній концепції ЄСІТС, працездатна версія підсистеми в наявності відсутня;

- під час аудиту не виявлені недоліки із боку Адміністратора при розробці/створенні прикладного програмного забезпечення Автоматизованого розподілу судових справ між суддями та не виявлені невідповідності вимогам технічних завдань щодо базового функціоналу. Проте, неможливе використання розробленої підсистеми у складі ЄСІТС, оскільки функціонал децентралізованого автоматизованого розподілу судових справ, визначений в концепції, відсутній;

- в результаті заходів аудиту не виявлені результати робіт по створенню прикладного програмного забезпечення "Електронний архів", а саме: відсутні вихідні і об'єктні коди програмного забезпечення; відсутня технічна та експлуатаційна документація; відсутні дослідні зразки та діючі тестові прототипи в електронному вигляді;

- виявлені недоліки із боку Адміністратора при розробці/створенні комплексної системи захисту інформації та невідповідності вимогам технічних завдань. Комплексна система захисту інформації не відповідає ІТ стратегії та актуальній концепції ЄСІТС.

Таким чином, з тринадцяти підсистем\програмних модулів, розробка яких фінансувалася, лише три можуть бути в подальшому використані в рамках побудови ЄСІТС. Інші ж 10 підсистем\програмних модулів, що зазначені вище, містять критичні недоліки, які неможливо або недоцільно виправляти, та не відповідають актуальній концепції ЄСІТС. Деякі результати начебто «проведених» робіт по створенню модулів взагалі не були виявлені в результаті аудиту ДП «ІСС». Навіть ті три модулі, по яким є певний результат, на даний час не готові повністю до впровадження. І це при тому, що аудит проводився виключно самим підприємством ДП «ІСС», яке мало забезпечити контроль за виконанням названих робіт.

Отже, протягом 2018-2019 років кошти на їх розробку були витрачені з державного бюджету дарма, без досягнення поставлених цілей, що могло завдати значної шкоди державі.

Водночас, Наказом Голови Державної судової адміністрації України від 07 листопада 2019 року № 1096 Концепцію 2018 визнано такою, що втратила чинність. Натомість, відповідним наказом затверджено Концепцію побудови ЄСІТС в новій редакції з етапами реалізації на 2020-2023 роки (надалі – Концепція 2020).

Концепцією 2020 передбачена зміна моделі побудови системи з хмарної на гібридну та затверджено нові етапи впровадження ЄСІТС, а саме:

Етап 1 (IV квартал 2019 року – I квартал 2020 року):

1. Проектування ЄСІТС.

1.1. Розробка техніко-економічного обґрунтування побудови ЄСІТС. Визначення системної архітектури, вибір технологій проектування та розробки, побудови апаратно-програмних компонент ЄСІТС. Визначення переліку та придбання необхідного обладнання, апаратних засобів та програмного забезпечення для функціонування ЄСІТС. 1.2. Внесення змін до технічного завдання на побудову ЄСІТС (загальнотехнічне рішення). 1.3. Розробка часткових технічних завдань на побудову підсистем та модулів ЄСІТС.

Етап 2 (I-II квартали 2020 року):

2.1. Побудова загальносистемних компонент:

- Центральне інформаційне сховище.
- Система управління та обміну документами.
- Підсистема управління доступом та інформаційною безпекою.

2.2. Розробка макетів основних підсистем та модулів:

- Єдиний державний реєстр судових рішень.
- Єдиний державний реєстр виконавчих документів.
- Електронний кабінет (веб-сервіс у відкритому та захищеному середовищах).

- Електронний суд.
- Веб-портал судової влади.
- Контакт-центр органів судової влади.

Етап 3 (ІІІ квартал 2020 року - ІV квартал 2021 року):

1. Розробка пілотних проектів та макетів основних підсистем Центральної системи ЄСІТС. 2. Розробка пілотних проектів та макетів основних модулів систем автоматизації діяльності органів та установ системи правосуддя.
3. Запуск пілотних проектів ЄСІТС в дослідну експлуатацію у визначених судах, органах та установах системи правосуддя.

Етап 4 (2021-2023 роки):

1. Впровадження систем автоматизації діяльності судів, органів та установ системи правосуддя.
2. Розробка та впровадження підсистеми "Електронний архів".
3. Впровадження підсистеми "Автоматизована взаємодія з іншими автоматизованими системами".
4. Створення комплексної системи захисту інформації та отримання атестату відповідності.
5. Забезпечення комплексного функціонування ЄСІТС та впровадження регламентів технічної підтримки та супроводження в рамках контакт-центру ЄСІТС (служба сервіс-деск) та комплексної підсистеми оперативного моніторингу, контролю доступності та керування конфігураціями.

Таким чином, як вбачається з вищезазначеного, Концепція 2020 передбачає початок робіт над провадженням ЄСІТС практично «з нуля», оскільки перший етап встановлює необхідність проектування ЄСІТС, розробку техніко-економічного обґрунтування побудови ЄСІТС, визначення системної архітектури, вибір технологій проектування та розробки, побудови апаратно-програмних компонент ЄСІТС, визначення переліку та придбання необхідного обладнання, апаратних засобів та програмного забезпечення для функціонування ЄСІТС, тощо.

Водночас, звертаємо увагу, що майже всі ці етапи в тій чи іншій мірі уже фінансувались протягом 2018-2019 років під час реалізації Концепції побудови ЄСІТС, що затверджувалась в 2018 році. З державного бюджету було витрачено сотні мільйонів гривень, а запланований результат так і не був досягнутий.

Статтею 98 Конституції України встановлено, що контроль від імені Верховної Ради України за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використання здійснює Рахункова палата.

Відповідно до статті 4 Закону України «Про Рахункову палату» повноваження, покладені на Рахункову палату Конституцією України, здійснюються через провадження заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту).

Державний зовнішній фінансовий контроль (аудит) забезпечується Рахунковою палатою шляхом здійснення фінансового аудиту, аудиту ефективності, експертизи, аналізу та інших контрольних заходів.

Фінансовий аудит полягає у перевірці, аналізі та оцінці правильності ведення, повноти обліку і достовірності звітності щодо надходжень і витрат бюджету, встановлення фактичного стану справ щодо цільового використання бюджетних коштів, дотримання законодавства при здійсненні операцій з бюджетними коштами.

Аудит ефективності передбачає встановлення фактичного стану справ та надання оцінки щодо своєчасності і повноти бюджетних надходжень, продуктивності, результативності, економності використання бюджетних коштів їх розпорядниками та одержувачами, законності, своєчасності і повноти прийняття управлінських рішень учасниками бюджетного процесу, стану внутрішнього контролю розпорядників бюджетних коштів.

Оцінка продуктивності використання бюджетних коштів передбачає встановлення співвідношення між результатами діяльності розпорядника та одержувача бюджетних коштів і використаними для досягнення таких результатів коштами бюджету.

Оцінка результативності використання бюджетних коштів передбачає встановлення ступеня відповідності фактичних результатів діяльності розпорядника та одержувача бюджетних коштів запланованим результатам.

Оцінка економності використання бюджетних коштів передбачає встановлення стану досягнення розпорядником та одержувачем таких коштів запланованих результатів за рахунок використання мінімального обсягу бюджетних коштів або досягнення максимального результату при використанні визначеного бюджетом обсягу коштів.

З огляду на викладене та керуючись статтею 15 Закону України «Про статус народного депутата України», **просимо:**

- позапланово провести державний зовнішній фінансовий контроль шляхом здійснення фінансового аудиту та аудиту ефективності впровадження Державною судовою адміністрацією України та державним підприємством «Інформаційні судові системи» Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи;
- за результатами проведеного фінансового аудиту та аудиту ефективності надати у відповідь на цей запит відповідний звіт;
- у випадку виявлення в процесі аудиту ознак кримінального або адміністративного правопорушення – направити відповідну інформацію до уповноважених правоохоронних органів для подальшого притягнення винних осіб до передбаченої законом відповідальності;
- інформувати про стан виконання цього депутатського запиту.

Народні депутати України:

Бадій Р.В. (47)
Демченко Р.О. (244)
Заремко М.В. (403)
Тарасенко Л.В. (120)

Буганський М.А. (240)
Костіч А.В. (104)
Савченко А.В. (115)
Ковалевський М.В. (111)
Шинкаренко О.М. (333)
Дарин М.В. (333)